

**Legatio Marchionis Lavardini Romam, Ejusquè Cum
Romano Pontifice Innocentio Undecimo Dissidium**

Sfondrati, Celestino

[S.l.], 1688

7. Nihil contra Jura Legatorum actum esse, cùm Pontifex Lavardinum pro
Legato non habuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62944](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62944)

aliis faciunt. Quoties ovibus à Lupo
 objectum est, turbari ab illis fontem, cum
 tamen infra lupum aquarentur? si inju-
 ria est, quidquid Gallo non placet; fa-
 teor magnam accepisse Lavardinum: &
 nego hinc oportere injuriam aestimari.
 Dicitur ergo injustum, quidquid fit con-
 tra jus alterius: prius ergo probari oportet,
 jus fuisse Lavardino, invito Prin-
 cipe, ad quem mittebatur, se pro Legato
 ferendi, implendiq; metu & armis ur-
 bem, ut reliqua tamen superius narrata,
 & quæ non dicam, nullus Principum, sed
 neq; ullus Paterfamilias domi suæ pate-
 retur. Hæc si jure fecit Lavardinus, ac-
 cusare Pontificem potest; sed cui mortali-
 um persuadebit, id jure factum? Com-
 parentur, quæ Pontifex à Lavardino tan-
 to jam tempore passus est Romæ, quæque
 Lavardinus à pontifice; & mox consta-
 bit uter injuriam acceperit.

VII. Secundò: *Ignarissimos esse ju-
 rium dicit, (a) quæ Regibus conveniunt,*
 qui-

(a) *Fol. 2.*

contra Apologiam Lavardini. 69

quicumque negare ausint, non pendere ex Principis arbitrio Legatos constituere; istis verò jure gentium honorem ac venerationem deberi: sic omnium populorum moribus receptum esse, etiam cum bello implicantur. *Quae ergo contra Lavardinum Pontifici Romano suggesta sunt, aliena esse à communi sensu omnium Gentium bene honesteq; institutarum. Posse quidem Regibus supplicari, ut Legatos suos amoveant, quoties publicam pacem turbant, aut alias hostilia moliuntur; dum tamen morantur, Legatorum more colendos esse. Ne apud incultissimos quidem Barbarorum auditum, lectumq; esse, ut eo prae-textu Legatorum dignitatem violarent, quòd ipsi nollent Principum suorum juribus cedere. Haec verò si locum habeant apud Principes merè saeculares, multò magis apud Pontifices Romanos, quorum potestas precaria sit, pendeatq; ex filiali Principum reverentia, praesertim verò Galliae Regum, unde tota in temporalibus Pontificum dignitas. Esse Romanam omnium Gentium communem Patriam, sicque oportere omnium Principum Legatis frequentari.*

R. Hæc

R. Hæc Auctor longâ Oratione, se-
 rebus vacuâ. Supponit enim Lavardi-
 num Legatum esse, utq; Legatus sit, et
 solius arbitrio Regis, qui misit, pendere
 Supponit iterùm, si Rex Legatum remo-
 vere nolit, quamvis ex justissimis causis
 id pontifex petat, nihilominus etiam ab
 invito tolerandum, & pro legato habend-
 dum esse. Hæc pro tam certis habet, ut
ignorantissimos esse dicat, qui negent: &
 tamen tam falsa sunt, & ab omnium sensu
 aliena, ut nihil magis; sed oportuit
 paginam implere, & quod veritati de-
 fuit, compensare convitiis honesto cala-
 mo indignis. Veritas sic habet: Legatus
 est Persona publica, quæ à Principe ad
 Principem mittitur, pacis aut alterius
 negotij causâ. Legatus igitur non unius
 tantùm Principis mittentis, sed etiam
 ejus, ad quem mittitur, assensu & volun-
 tate constituitur. *Duo, inquit Grotius*
(a) requiruntur, ut quis Legatus consti-
tuatur, auctoritas videlicet mittentis,

Prin

(a) Grotius de J. pacis & belli l. 2.
 c. 18. n. 5.

Principis, ad quem mittitur. Legatorum quippe immunitas & officium ex tacita partium conventionione proficiscitur, ut idem Grotius notat; hæc verò est reciproca, & utriusq; consensum requirit; nec immeritò, cum utriusq; Principis interfit, quis Legatus eat. Idque multò maximè locum habet in ijs Legatis, qui hodiernâ tempestate diù aut etiam perpetuò in aulis morantur; in his enim cessat ratio juris gentium, hoc est, necessitas. Audi eundem Grotium: (a) *Optimo, inquit, jure rejici possunt, quæ hodie sunt Legationes assidue, quibus quàm non sit opus, docet mos antiquorum, quibus illæ ignoratæ.* Idipsum Wicquefortius (b) testatur: *Certum est, inquit, legationes ordinarias nec juris gentium, nec ducentis retrò annis notas fuisse; suntq; quàm plures Nationes, apud quas nullus earum usus, sola Europa eas admittit, siq; aliquis Principum eas respuerit, dici quidem poterit aliquid contra morem fecisse, nihil contra jus Gentium.*

Hæc

(a) *Grot. cit.* (b) *Wicquefort en l'Ambassadeur l. 1. pag. 11.*

Hæc ita vera sunt, ut sive antiquam sive recentem historiam evolvas, infinita reperias Legatorum exempla, qui aut non recepti, aut remissi sunt; nec tamen creditum est, jura Gentium violari. Sic Romani Ætolis denuntiârunt: (a) *Legatos mitterent, alioquin pro hostibus fore.* Itemquè Vejentibus: *Ni facerent urbe, pœnas duros.* Lacedæmoniorum Legatus à pericle dimissus est (b) *Quòd ab hoste armato venisset.* Quam tò magis dimisisset, si Legatus ipse armatus veniret? sic Senatus Romanus negavit se posse Carthaginensium (c) Legatos admittere, quorum exercitus esset in Italia. Sic Legatis Jugurthæ à Romanis edictum (d) *intra decem dies Italiâ excederent, nisi Regem & Regnum deditum venissent.* Et quid plura? numquid in sacris litteris habemus Rabfacem Regis Assyrii Legatum jure merito ab Ezechia Rege receptum non esse?

(a) *Liv. l. 27. l. 10. l. 4.* (b) *Thucyd. l. 11.* (c) *Liv. l. 41.* (d) *Salustius in Jugurtha.*

esse, quòd timeretur populum perverfurus? Si recentia percurras, non minus exemplorum est, præsertim in Gallia, ubi planè nihil frequentiùs, quàm ut ex causis Regi notis, nec aliorum iudicio aut examini subjectis Legati aut non admittantur, aut exire Galliâ jubeantur: estq; recentissimum Tigurinæ & Bernensis Republicæ Legatorum, qui nec in Regis conspectum, nec ad tractanda cum Ministris Regijs negotia admissi sunt, idque non alia ex causa, quàm quòd de ritibus, formaquè illos excipiendi conveniri non potuit. Quantò ergo majori, justiori q; ex causa Lavardinus excludi potuit, qui contra aliorum Regum exempla Asylum non tantùm peteret, verùm etiam armis occuparet? Nuper quoq; Moscoviticis Legatis indictum, ut nisi pellium mercatu abstinerent, Galliâ exirent. Paul⁹ IV. Figueroam Philippi II. Legatum, & Mediolanensi Præfecturâ defunctum, cùm ferè Romam intraret, urbe exclusit, (a) negavitquè pro Legato agnitum iri, quòd Pontificis cursorem litteris,

D

quas

(a) *Anno 1558.*

quas ferebat, spoliâisset, incurrissetque
 censuras: nec Philippus succensuit, substi-
 tuitq; Vargam Venetiis prius Legatum.
 Sive ergo Legationis naturam, sive
 exempla Principum inspicias, etiam qui-
 bus maxima juris Gentium reverentia
 (quales Romani) concedi omninò de-
 bet, Legatum dici non posse, qui à Prin-
 cipe admissus non est; posse verò non
 admitti ex plurimis causis, præsertim ex
 illa, si veniat aliena invasurus, ut nuper
 Lavardinus; tunc enim non Lavardin-
 nus; tunc enim non Legati sed hostis
 vices agit, cessatque finis Legationis.
 Hæc tam clara sunt, ut negari à nemine
 possint, nec tamen sperare nobis victo-
 riam licet, quando à Gallis non ratione,
 sed potentiâ certatur. At, inquit Ano-
 nymus, *supplicari Principi debet, ut Lega-
 tum amoveat; colendus verò est, quamdiu
 moratur.* Nimis ignarus est rerum, qui
 hæc dicit: quoties enim per Vareseum,
 per Laurum, per Ranuccium Cardinalem
 Pontifex rogavit, urisitque, ne Lavardinus
 mitteretur? & tamen missus est; nec mi-
 sus

sus tantum, sed etiam armatis obseptus, adeo ut dubitari posset, Gotthus, an Gal-
lus esset, qui sic Romam intravit. Quid
superfuit Pontifici? qui modestius tueri
se poterat, quam ut urbe quidem admit-
teret, et si armatum, minacemque, non ta-
men ut Legatum haberet? nam nec Lega-
tus erat, quippe invito Pontifice. *At nulla
Lavardini culpa, cum non posset juribus ce-
dere à Rege prætensis, cur ergo punitus, si in-
nocens?* Nulla est poena, si alicui non
tribuas, quod non debetur: Lavardinus
ut Legatus à Pontifice habitus non est,
quia Legatus non fuit; quis poenam di-
cat, si pro senatore aut Episcopo non ha-
bebatur, qui nec Episcopus, nec senator
est? nam quod postea Censuras inciderit,
non hæc culpa Pontificis, sed Lavardini
fuit. Pontifex enim censuras universim
tulerat in eos, qui Asylum usurparent,
nullo Hispani, Angli, Germani, Galli,
aliarumque nationum, discrimine: quod
ergo Lavardinus se illis, & solus induerit,
non Pontifici imputare potest, quippe
nolenti, invitoque, sed sibi, qui sponte in-
currit:

currit: nam si quis gladio se perimat, quem accusabis? fabrum? qui gladios fecit, palamq; exposuit? an eum, qui in ferrum incubuit? Nec interest, Lavardinum ex Regis imperio Asylum occupasse; nam, ut taceam, multa à Lavardino peracta esse præter Regis voluntatem; cui nota non est Apostoli sententia in omni foro humano Divinoq; recepta; videlicet: (a) *Dignos esse morte non solum, qui ea faciunt, sed etiam, qui consentiunt facientibus?* Si ergo eadem culpa est facientis & consentientis, quanto magis imperantis & exequentis? Quinquagenarij, qui ad capiendum Eliam missi sunt, se quoq; Imperio Regis Ochoziæ (cujus Legati erant) tuebantur: (b) *Homo Dei, Rex præcepit, ut descendas.* Et tamen igne puniti sunt Deo excusationem respiciente. Heliodor⁹ quoque Antiochi Legat⁹ cum Templum spoliare aggrediretur Summo Pontifice Oniarenitente; Principis mandatum præcebat: (c) *At ille pro his, quæ in mandato habebat à Rege, dicebat, Regi ea esse deferenda.*

(a) *Ad Rom. 1. v. 32.* (b) *4. Reg. 1.*(c) *Mach. c. 13.*

da. Num ideo calcibus & flagellis punit⁹ non est, moriturus, nisi Onias servasset? Nihil ergo juvat Lavardinum Regis voluntas, quando non imperium Principis, sed causa innocenter facit. Quæro si Pontificis, aut alteri⁹ Principis Legatus invito Rege, armatusq; Parisios intraret, illicq; simile aliquid moliretur ijs, quæ Lavardinus Romæ, quanto eum tempore Rex pateretur, quantumq; deferret Principis sui imperium alleganti? mirari ergo Lavardinus non debet, si exceptio Romæ non valet, quæ Parisiis nunquam valuit, valebitquæ. Hæc tam aperta sunt, ac omnibus nota, ut negari non possint; & qui negant, multò pejorem faciant Regis causam tam pudendis auxiliis.

Quod verò dicitur: *Pontificis Romani in Christianos potestatem precariam esse, & ex Principum arbitrio, qui se sponte submitunt, pendere, tantoquæ magis Pontifici cavendum, ne istos offendat?* Respondeo hoc argumento omnium Principum potestatem, non solius Pontificis peti, quis enim imperabit,

si nolint subditi obedire? evolvantur
omnium Gentium Historiæ, & conti-
nuò patebit, multò sæpiùs contra Prin-
cipes sæculares rebellatum esse, quàm
contra Pontifices; imò stetisse Cathe-
dram Petri, quamvis millies concussam
tot cadentibus Regnis: ipsa Romana
Monarchia tot exercitibus, tot impe-
rijs, tot opibus potens tandem deflo-
ruit durante Ecclesiâ; interquè ipsos
Romanos Imperatores, quis non ex mi-
litum favore, studioquè pependit? Ta-
ceo Gallici, aliorumquè Regnorum sce-
nas & vices: frustrà ergo Pontifici
objicitur, quod multò magis omnium
regnantium est fatum; illud discrimen
est, quòd subditi, ne à sæcularibus Do-
minis deficiant, temporalium poenarum
metu coërcentur; hic si absit, major
sit subditorum, quàm Principis poten-
tia, nihil ampliùs moratur, ut jugum
excutiant. Secùs est in imperio Religio-
nis; hîc enim, ut Pontifici Romano
subdat, non temporales poenæ, sed æ-
ternæ faciunt, nec istis evadendis ulli

par potentia. Unde fit, ut paulò antè dicebam, multò fæpiùs à principibus, quàm à Pontifice subditos defeciffe, nullum ergo minùs precarium imperium est, quàm Religionis. Quòd si nemo principi perfuaserit, ut subditis omnia concedat metu seditionis, quantò minùs pontifici? præfertim quòd Ecclesia sicut non humanis consilijs & prudentiâ crevit, ita nec humanis consilijs regenda est, quoties illa Divinis adverfantur; quid verò magis adverfatur, quàm ut metu omnia Principibus cedas, nullâ honesti ratione? non placent Deo, & ideò nec succedunt turpia consilia. Est insigne in rem nostram Alexandri III. Responsum, cùm enim metu schismatis, & ferè paribus minis ad indigna urgeretur, quibus nunc Galli, Legatis Friderici Imperatoris ita respondit: (a) *Nos recognoscimus Dominum Imperatorem Advocatum & specialem sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Defensorem. Unde ipsum (si per eum non steterit) præ cæteris Principibus Orbis intendimus honorare, in*

D 4

qui-

(a) *Radevicus l. 2. c. 54. & 55. Anno 1159.*

quibus Regis Regum honor nullum capere
 detrimentum. Ubi verò quidquam occur-
 rit, quod absq̄ summi Regis offensa effectum
 habere nequeat; si honorandus terra Imper-
 rator videtur, ille potius à nobis timeatur,
 & illius honor imprimis conservetur, qui est
 Rex Regum, & Dominus Dominantium, &
 qui animam & corpus perdere, atque in
 eternam ignis gehennam mittere potest, er-
 go cum pro Ecclesie libertate tuenda Patres
 nostri proprium sanguinem fuderint, & nos
 ad eorum exempla, exigente necessitatis ar-
 ticulo, extrema audemus pericula sustinere.
 Frustrà ergo Galli metum offendendi
 Regis Innocentio objiciunt; quando in
 causa DEI nihil æquè metuendum est,
 quàm metuisse.

VIII. Tertiò causatur Anonymus;
 (a) Romam esse totius Orbis Christiani Pa-
 triam communem; sicq̄ oportere, ut illic
 omnium Principum Catholicorum Legati
 conveniant. Equum non esse, ut Legatis
 Gallici Regis Asylum prerogativam invident
 Itali, quando ipsi majorem partem occupent
 sacri

(a) Fol. 2.